

Förbundsdirektionens sammanträdesprotokoll

Sammanträdesdatum: 2026-06-16

Plats och tid: Kommunhuset i Gislaved, den 16 juni, kl. 14:30-16:00

Beslutande:

Marie Johansson, ordf (S), Gislaved
Kristine Hästmark, vice ordf. (M), Gnosjö
Gert Jonsson, (M), Vaggeryd
Klas Gustavsson, (EMP), Vaggeryd
Lennart Kastberg, (KD), ersätter Kjell Örtlund, (MiG),
Gislaved
Camilla Karlsson, (S), Gnosjö
Johan Hilding (C), ersätter Tobias Pettersson (M),
Värnamo
Anetté Myrvold, (S), Värnamo
Ronny Löfquist, (S), Hylte
Stina Isaksson, (SD), Hylte

Övriga deltagare:

Jonatan Rosenquist, förbundsdirektör, SÅM
Ewa Nilsson, förbundsadministratör, SÅM
Kent Williamsson (S), ersättare Vaggeryd

Utses att justera: Johan Hilding

Justeringens plats och tid: Digitalt genom Verified

Underskrifter

Sekreterare, Ewa Nilsson

Ordförande, Marie Johansson samt Kristine Hästmark del av sammanträdet

Justerare, Johan Hilding

Anslag/bevis

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organisation: Förbundsdirektion SÅM

Paragrafer: 25-37

Datum för anslagets uppsättande:

Förvaringsplats för protokollet: SÅM Skillingaryd

Datum för anslagets nedtagande:

Underskrift

Sammanfattning

Sammanträdet är det tredje för år 2026 med förbundsdirektionen för kommunalförbundet SÅM (Samverkan Återvinning och Miljö).

Mötet öppnas, Ewa Nilsson utses till sekreterare och Johan Hilding till justerare av protokollet.

Ärendeförteckning

Föredragande:

- Jonatan Rosenquist, JR
- Klas Gustavsson, KG

Beslutsärenden:

- § 25 Antagande av ny arbetsmiljöplan (JR)
- § 31 Särredovisning av avfallsplanens mål (JR)

Informationsärenden:

- § 26 Utökad hämtning för fritidshus (JR)
- § 27 Delårsredovisning jan-april 2026 (JR)
- § 28 Information om upplåning i juni (JR)
- § 29 Likvidetsprognos (JR)
- § 30 Utfall interna målsättningar i verksamhetsplan 2025 (JR)
- § 32 LOS, Lagen om offentlig säljverksamhet (JR)
- § 33 Återkoppling från Avfall Sveriges årsmöte 2026 (KG)
- § 34 Aktuellt inom driften (JR)
- § 35 Personalärenden (JR)
- § 36 Information om ledarskaps- och ledningsgruppsutveckling (JR)
- § 37 Gemensamt IT-bolag inom GGVV (JR)

Övriga ärenden:

§ 25

Dnr: SÅM 2026/005-10

Antagande av ny arbetsmiljöplan

Ärendebeskrivning

Arbetsmiljöplanens syfte är att beskriva hur SÅM bedriver det systematiska arbetsmiljöarbetet i enlighet med gällande lagstiftning och SÅM:s arbetsmiljöpolicy. Det finns ett antal ytterligare styrdokument kopplade till verksamhetens arbetsmiljöarbete, däribland verksamhetsplan, rutiner och delegationer. Den tidigare arbetsmiljöplanen är inte längre aktuell och en ny behöver därför antas.

Planen beskriver övergripande hur det systematiska arbetsmiljöarbetet är organiserat inom SÅM och hur det bedrivs. Planen innehåller dock inga specifika målsättningar, dessa antas istället årligen som interna mål i SÅM:s verksamhetsplan under rubriken "Säkerhet och arbetsmiljö". Verksamhetsplanen anger även de åtgärder som kopplas till respektive mål. I och med att verksamhetsplanen reglerar organisationens mål och åtgärder inom området så antas arbetsmiljöplanen därför att gälla tills vidare.

Under sammanträdet beslutas att arbetsmiljöplanen ska revideras en gång per mandatperiod.

Beslutsunderlag

Förslag till ny arbetsmiljöplan, ver. 2026-02-18

Förbundsdirektionen beslutar

- Att anta föreslagen ny arbetsmiljöplan för SÅM.
- Att arbetsmiljöplanen revideras en gång per mandatperiod.

§ 26

Dnr:

Utökad hämtning för fritidshus

Ärendebeskrivning

I ärende om preliminär budget 2027 under föregående sammanträde framgick att hämtningssäsongen för fritidshus kan komma att utökas med fler tömningar. Orsaken är att June Avfall i Jönköping nyligen genomfört denna ändring och SÅM bör därför utreda motsvarande upplägg.

På grund av tidsbrist avser SÅM dock att skjuta fram ett sådant beslut till nästa år för att ha möjligheten att göra en ordentlig analys. För att undersöka behovet av extra tömningar kommer det i höstens kundenkät inkluderas en fråga gällande fritidskundernas önskemål kring extra tömningar.

Taxan och budgeten som antas i höst kommer således inte att innehålla en utökning av antalet tömningar för fritidshusen.

Beslutsunderlag

–

Förbundsdirectionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 27

Dnr:

Delårsredovisning jan-apr 2026

Ärendebeskrivning

Resultatet för SÅMs första tertial år 2026 uppgår till +4,5 miljoner. Intäkterna ligger cirka 1,0 mnkr lägre än budgeterat medan kostnaderna är totalt cirka 3,9 mnkr lägre än budget. De finansiella kostnaderna är också lägre än budgeterat, främst till följd av lägre räntenivåer under första tertialet. Avskrivningskostnaderna är cirka 0,4 mnkr lägre än budgeterat vilket beror på att flera av årets investeringar är planerade senare under året.

Lägre intäkter

Främsta orsakerna:

- Intäkterna från försäljning vid ÅVC är lägre än budgeterat. Orsaken är att returträ har budgeterats som en intäkt medan SÅM under våren 2026 i stället behöver betala för borttransport av trä.
- Taxeintäkterna varierar över året på grund av säsongseffekter.
- Under första tertialet har ersättningen från förpackningsproducenterna varit lägre än budget eftersom fastighetsnära insamling införs i Hylte först i mitten av april. Denna intäkt i budgeten är dock fördelad jämnt över årets alla månader.

Lägre kostnader

Främsta orsakerna:

- Administrationen har medfört lägre kostnader kopplat till konsultarvoden och information. Dessa kostnader är framförallt planlagda längre fram under 2026.
- Insamling av hushållsavfall ligger cirka 1,8 mnkr lägre än budget. Verksamheten är säsongsberoende och både kostnaderna och intäkterna är lägre under vinterhalvåret.
- Indexregleringen i de större avtalen sker vid halvårsskiftet.

Prognos 2026

Prognosen för 2026 är beräknad till +3,0 mnkr, vilket är cirka 2,7 mnkr lägre än budgeterad prognos. Högre drivmedelskostnader och indexregleringar i större avtal beräknas öka kostnaderna med cirka 2,4 mnkr. Driftskostnaderna för återvinningscentralerna förväntas bli något högre än budgeterat och kostnaderna för flisning samt borttransport av träavfall belastar verksamheten mer än förväntat under året.

Utfall

RESULTATRÄKNING, TKR	Prognos 2026	Budget 2026	Avvikelse Budget-Prognos 2026	Utfall 2026-04	Budget- avvikelse 2026-04
Verksamhetens intäkter	179 520	179 671	-151	57 845	-1 083
Verksamhetens kostnader	-153 208	-150 010	-3 198	-46 179	3 182
Avskrivningar	-19 650	-20 151	501	-6 310	408
Verksamhetens nettokostnad	6 662	9 509	-2 847	5 356	2 506
Finansiella intäkter	216	75	141	38	13
Finansiella kostnader	-3 878	-3 873	-5	-941	350
Summa finansnetto	-3 662	-3 798	136	-904	362
Resultat före bokslutsdisp. och skatt	3 000	5 712	-2 712	4 453	2 869
Bokslutsdispositioner och skatt	0	0	0	0	0
Årets resultat	3 000	5 712	-2 712	4 453	2 869



Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 28

Dnr:

Information om upplåning i juni

Ärendebeskrivning

Två lån hos Kommuninvest om totalt 45 mnkr hade förfallodatum i början av juni. Utifrån en likviditetsprognos för 2026–2027 bedömdes det att endast 40 mnkr behövde omsättas till nya lån. Av dessa har 10 mnkr lagts med löpande ränta för att möjliggöra snabb amortering då tillgången till likvida medel beräknas öka under 2027.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 29

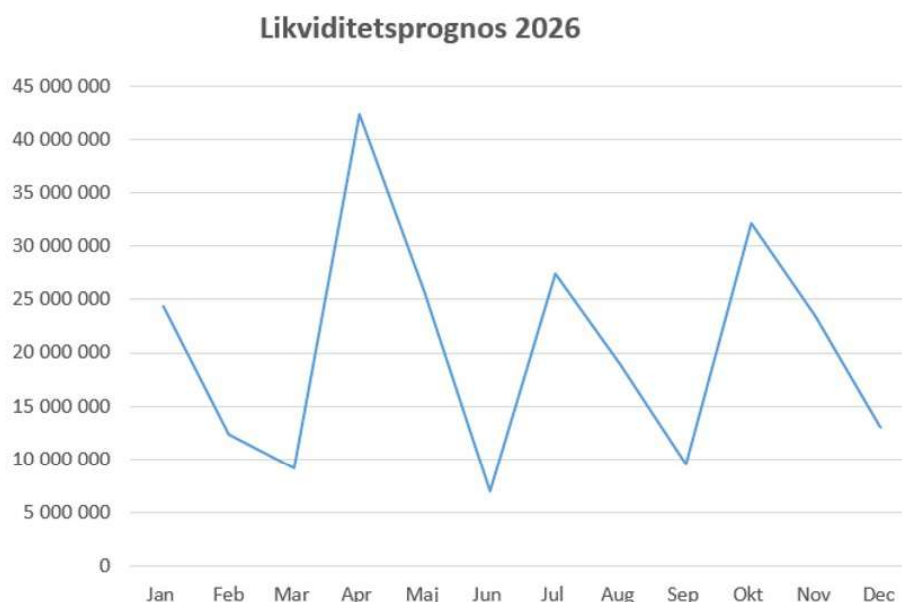
Dnr:

Likviditetsprognos

Ärendebeskrivning

SÅM har under våren arbetat fram en uppdaterad likviditetsprognos för 2026-2027 i samband med att ett större lån omsattes. Prognosen visar generellt god likviditet under 2026 och 2027. Likviditeten varierar dock kraftigt över året till följd av kvartalsfakturering samt Naturvårdsverkets utbetalningar kopplat till insamlingen av förpackningar. Investeringarna beräknas uppgå till maximalt 50 mnkr under 2026 främst kopplat till Hyltes inträde, FNI samt investeringar på ÅVC. Under 2027 beräknas investeringarna enbart uppgå till cirka 11 mnkr. De låga investeringarna under 2027 medför att likviditeten succesivt beräknas öka. SÅM har dock en tillfälligt ansträngd likviditet under juni och juli månad 2026. Orsaken är kopplad till större investeringsutbetalningar vilka sker innan dess att kvartalsintäkterna erhålls i slutet av juli. En del av checkräkningskrediten om 20 mnkr bedöms behöva användas under denna period.

Nedan återges diagram över bedömd fluktuering i likviditeten under 2026 och 2027. Diagrammen visar saldot på kontot den sista dagen i varje månad. Observera att likviditeten dock rör sig mycket även inom en enskild månad beroende av leverantörsutbetalningar och andra kostnader i relation till verksamhetens månatliga intäkter. Under delar av juni månad 2026 bedöms ett negativt saldo uppstå och då aktveras checkräkningskrediten tillfälligt i syfte att täcka underskottet.





Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 30

Dnr:

Utfall interna målsättningar i verksamhetsplan 2025

Ärendebeskrivning

Förbundsdirektören redogör för utfallet av verksamhetens interna målsättningar kopplat till verksamhetsplanen för 2025. Uppföljningen av de interna målsättningarna i verksamhetsplanen redovisas årligen medan uppföljningen av målsättningarna i avfallsplanen görs vartannat år, nästa sådan redvisning sker under 2027. SÅM konstaterar att verksamheten under 2025 har genomfört aktiviteter kopplat till alla interna målsättningar. De interna målsättningarna följs framförallt upp genom antalet utförda aktiviteter kopplat till de beslutade åtgärderna. Se dokumentet "utvärdering interna verksamhetsmål 2025" för mer information.

Underlag

Utvärdering interna verksamhetsmål 2025, dat. 2026-05-26.

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 31

Dnr:

Särredovisning av avfallsplanens mål

Ärendebeskrivning

Vid tidigare direktionssammanträde uppkom frågan om medlemskommunerna kan särredovisas statistiskt vid uppföljning av avfallsplanens mål. SÅM har nu utrett detta och konstaterar att enbart några få mål med säkerhet kan särredovisas per kommun. En av orsakerna är att rapporten från kundenkäten inte delas upp per kommun vilket gör det svårare att särskilja statistiken per medlemskommun utan en fördjupad utredning.

Direktionens ledamöter är överrens om att särredovisning av enskilda kommuner i måluppföljningen ändå inte är särskilt intressant i och med att kommunerna har bildat SÅM som ett gemensamt kommunalförbund för avfallshanteringen. Under diskussionen angående särredovisning kom direktionen fram till att ett beslut skulle tas i frågan.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att uppföljningen av avfallsplanens mål inte ska särredovisas statistiskt per medlemskommun.

§32

Dnr:

LOS, Lagen om offentlig säljverksamhet

Ärendebeskrivning

Den nya Lagen om offentlig säljverksamhet (LOS) träder ikraft den 1 augusti 2026. Lagen innehåller ett förbud mot att offentliga verksamheter otillbörligen påverkar de privata företagens möjlighet att verka på marknaden. Det kan t.ex. handla om offentliga säljverksamheter som är underprissatta. Utgångspunkten i bedömningen om säljverksamheten är tillåten enligt LOS är huruvida verksamheten är "kompetensenlig" utifrån den kommunala kompetensen. Säljverksamhet som är förenlig med den kommunala kompetensen omfattas inte av förbudet enligt LOS, men det finns idag inga prejudikat på vilka typer av verksamheter det handlar om.

Utgångspunkten är att en kommun (SÅM) endast är skyldig att hantera obligatoriskt avfall enligt lagkrav, alltså insamling och behandling av hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Finns det ett allmänt intresse som kan motivera verksamheten, t.ex. om tjänsten inte fungerar effektivt på den privata marknaden eller om det föreligger en risk ur miljö- och hälsoskyddsperspektiv, så kan detta dock medföra att verksamheten skulle kunna undantas förbudet enligt LOS. Det finns även möjlighet att samla in icke-obligatoriskt avfall genom så kallad "anknytningskompetens" där insamlingen har ett sådant samband med huvudverksamheten att det framstår som opraktiskt/verklighetsfrämmande att inte tillåta den. En verksamhet enligt "anknytningskompetensen" måste dock vara av begränsad omfattning.

Det är i dagsläget oklart hur SÅM påverkas av LOS. Avfall Sveriges bedömning är dock att kommunal hantering av icke-obligatoriskt avfall i de flesta fall är kompetensenligt, antingen med stöd av den allmänna kompetensen eller anknytningskompetens. Avfall Sverige rekommenderar dock avfallsorganisationer att göra en dokumenterad riskbedömning/initial utredning i syfte att identifiera om det förekommer försäljning av tjänster som kan anses vara otillbörliga enligt LOS. Säljverksamhet kommer framöver dessutom att behöva särredovisas och regelbundet, var fjärde år, utvärderas vilket medför en administrativ börda.

SÅM kommer att utreda frågan vidare under hösten.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 33

Dnr:

Återkoppling från Avfall Sveriges årsmöte 2026

Ärendebeskrivning

Avfall Sveriges årsmöte hölls i Västerås den 26-27 maj. Klas Gustavsson var en av SÅM:s deltagare vid årsmötet och han ger direktionen en återkoppling om innehållet från dagarna.

Klas besökte under dessa dagar en biogasanläggning där även arbete med att separera förpackningar från sitt innehåll pågår. Tyvärr låg verksamheten nere denna dag så besökarna fick inte se verksamheten i full aktion. Separationen av livsmedel från förpackning görs till stor del för hand på anläggningen, men det fanns även en maskin där förpackningarna maskinellt separeras från sitt innehåll. Anläggningen går med vinst enligt dem som driver den vilket är intressant.

Under poliutikerträffen förekom en viss oro kring den nya lagen om offentligt säljverksamhet, främst kopplat till de sanktionsavgifter som konkurrensverket kan besluta om vid överträdelse.

Generellt sett var de föreläsningar som erbjöds mycket bra. Johan Braw höll ett föredrag om 3KO - metoden som skapar bättre sortering, starkare ekonomi och ökat förtroende. Johan är en jurist som tagit sig an felsortering i flerbostadshus främst i områden som ligger i Göteborg och Stockholm. Johan hävdar att felsorteringen ska hanteras vänlig men bestämt. I upplägget finns det tydlig information samt kameraövervakning i miljöhusen. Den som sorterar fel ska faktureras och detta gäller enligt Johan alla utan undantag. I syfte att minska både felsortering och nedskräpning vilket annars åsamkar hyresvärdar omfattande kostnader. Utöver detta så talade bland annat Katarina Sundberg från Avfall Sverige om producentansvar för textilavfall och Örebro kommun lyfte återvinningscentralerna som en viktig social plats.

Under årsmötet så avgick SÅM:s ordförande Marie Johansson från sitt uppdrag som revisor i Avfall Sverige och SÅM:s vice ordförande Kristin Hästmark blev istället förtroendevald i Avfall Sveriges styrelse. SÅM kommer att ha stor nytta av att ha en egen ledamot i deras styrelse och detta upplevs som mycket positivt för verksamheten.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 34

Dnr:

Aktuellt inom driften

Ärendebeskrivning

FNI-införandet i Hylte har överlag gått bra, utställningen av fyrfackskärl slutfördes i början av maj. Visst efterarbete kvarstår dock kring missade utsättningar och hemtag av kärl, detta hjälper Ohlssons till med.

Från maj månad har månadsvis indexreglering införts i några avtal där drivmedel har en stor påverkan. SÅM kommer att göra en utvärdering av upplägget efter sex månader.

Just nu töms alla gröntippar av runt om i kommunerna. När detta är gjort kommer framtida tömningar dokumenteras noggrant för att skapa en bild över inkommande mängder på samtliga gröntippar.

Regeringen har nu beslutat om den proposition som redovisades vid sammanträdet i februari. Lagändringen träder i kraft 1 juli. Den initiala förändringen för SÅM innebär framförallt:

- Kommunalt avfall från detaljhandel avregleras.
- Kommunen (SÅM) ges ett andrahandsansvar för detta avfall.

SÅM kommer efter semestern att börja informera verksamheter inom detaljhandeln att det kommunala ansvaret för deras avfall upphör samt att de därför behöver kontakta privat aktör för insamlingen. En deadline kommer att sättas då detaljhandeln behöver ha övergått till avfallshämtning från den privata sektorn. Denna deadline beslutas utifrån de förutsättningar som gäller under hösten.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 35

Dnr:

Personalärenden

Ärendebeskrivning

Sommarbemanning inom SÅM är planerad och klar. I år behövdes ingen annonsering efter sommarvikarier då SÅM har god tillgång till extrapersonal samt återkommande sommarjobbare.

Förbundsdirektören informerar om pågående personalärenden och den utvecklingsresa som sker inom organisationen med anledning av att verksamheten växer.

I samband med detta så diskuterade direktionen även sin egen roll när organisationen genomgår en sådan utvecklingsresa.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 36

Dnr:

Information om ledarskaps- och ledningsgruppsutveckling

Ärendebeskrivning

Arbetet med att utveckla ledarskapet och organisationskulturen inom SÅM pågår. Initiala intervjuer har hållits med chefer, arbetsledare och nyckelpersoner i syfte att skapa en helhetsbild av nuläge, förväntningar och behov. Ledningsgruppen har därefter haft en tvådagars aktivitet med initialt arbete kring upplägg och plan för utvecklingsresan. Första steget är att utveckla ledarskapet och ledningsgruppsarbetet inom organisationen. Ledningsgruppen träffar v.26 den managementkonsult som ska stötta ledningen i detta arbete i syfte att fastställa ett gemensamt upplägg. Inom projektet ska bland annat en ledarmodell för SÅM tas fram och fastställas. Under höstens gemensamma personalaktivitet kommer fokus att läggas på organisationskulturen, SÅM:s uppdrag, verksamhetens värdegrunder, den interna kommunikationen etc. Då kommer även ett gemensamt arbete inledas med att utveckla organisationens fortsatta värdegrundsarbete.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.

§ 37

Dnr:

Gemensamt IT-bolag inom GGvV

Ärendebeskrivning

GGvV-kommunerna utreder just nu bildandet av ett gemensamt IT-bolag. Direktionen informerar förbundsdirektören kring denna utredning och dess syfte. Tanken är att även kommunala bolag och förbund, likt SÅM, ska involveras i bolagsbildandet.

Beslutsunderlag

-

Förbundsdirektionen beslutar

Att lägga informationen till handlingarna.